Zekât İbadetinin Sosyal Boyutu
Gönderen Kadir Hatipoglu - Haziran 23 2016 19:54:13

İNDİR
بِسْمِ اللهِ
الرَّحْمنِ
الرَّحِيمِِ
وَأَقِيمُوا&#16
18; الصَّلاَةَ
وَآتُواْ
الزَّكَاةَ
وَمَا
تُقَدِّمُوا&#16
18; لأَنفُسِكُم
مِّنْ خَيْرٍ
تَجِدُوهُ
عِندَ اللّهِ
إِنَّ اللّهَ
بِمَا
تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ عنِ
ابنِ عُمَرَ
رَضِيَ
اللَّه
عَنْهُما ،
أَنَّ رَسُول
اللَّهِ
صَلّى اللهُ
عَلَيْهِ
وسَلَّم
قَالَ : بُنِيَ
الإِسْلامُ
عَلى خَمْسٍ :
شَهَادَةِ
أَنْ لا إِلهَ
إِلاَّ
اللَّه ،
وأَنَّ
مُحمَّداً
عَبْدُهُ
ورسُولهُ ،
وإِقامِ
الصَّلاةِ ،

وَإِيتَاءِ
الزَّكَاةِ ،
وحَجِّ
البَيْتِ ،
وَصَوْمِ
رمضَان »
متفقٌ عليه . Kıymetli
Mü’minler!
            Bu akşamki sohbetimiz, zekât ibadeti ve bu ibadetin sosyal hayata kazandırdığı güzellikler hakkında olacaktır. Okuduğum ayeti kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: “Namazı kılın, zekâtı verin, kendiniz için önden gönderdiğiniz her hayrı Allah katında bulacaksınız. Allah yaptıklarınızı şüphesiz görür.” Bakara,2/110 İbni Ömer radıyallahu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İslâm dini beş esas üzerine kurulmuştur: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın resulü olduğuna şehâdet etmek, namaz kılmak, zekât vermek, hacca gitmek ve ramazan orucunu tutmak." Buhârî, Îmân 1, 2; Tefsîru sûre (2), 30; Müslim, Îmân 19-22. Ayrıca bk. Tirmizî, Îmân 3; Nesâî, Îmân 13 Kardeşlerim! Zekât, artmak, çoğalmak, temizlik, bereket, iyi hal ve övgü anlamlarına gelir. Zekât, İslam’ın beş şartından biridir ve mal ile yapılan bir ibadettir. Zekât, dinen zenginlik ölçüsü demek olan nisap miktarı, yani (80.18 gr ve üzeri altına veya buna mukabil paraya) sahip Müslümanların, para altın ve ticaret mallarından kırkta birini (yüzde iki buçuğunu) Müslüman fakirlere vermeleri demektir. Borcundan ve asli ihtiyaçlarından fazla nisap miktarı artıcı (kazanç sağlayıcı) mala sahip olan ve bu malının üzerinden bir kamerî yıl(354 gün) geçen kimse zekât ödemekle yükümlüdür. Zekât, akıllı, ergen, hür, Müslüman kimselere farzdır. Zekât, hicretin 2. yılında farz kılınmıştır. Ehemmiyeti sebebiyle Kur’an’ı Kerim’de seksenden fazla yerde namazla birlikte geçmektedir. İslam’ın şartlarından olan zekât, geçmiş şeriatlara da- Beyyine Suresi’nde buyrulduğu gibi- farz kılınmıştır. Zekât vermek, mü’minin vasfıdır. Mü’minler, zekâtı verecek hale gelmek için çalışırlar:
وَالَّذِينَ
هُمْ
لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ “Onlar ki, zekâtı öderler.” Mü’minun, 23/4 Mü’minler, İlahi rızaya ermek için, veren el olmak için, yetim başı okşayıp muhtaca kol kanat germek için çalışır, kazanır, kazandığı ile zekât, sadaka, fitre verir, infakta bulunur, fani olan malı kendisi için bir kurtuluş vesilesi olur. Zekât, şu dünya tarlasına ekilecek, ahirette de hasadı en verimli olacak, yüz güldürecek tohum, en karlı yatırımlardandır. Mü’min akıllı kimsedir. Ticareti, namazına zekâtına engel değil araç olur. Mal biriktirme hırsında değil, kendisi ve çevresindekilerin dünya ahiret mutluluğu için malını değerlendirme derdindedir.   Merhum Necip Fazıl ne de güzel söyler: Hasis sarraf, kendine bir başka kese diktir,

        Mezarda geçer akçe neyse, onu biriktir!

Allah yolunda harcanan mal zayi olmaz. fani olan malı baki kazanca çevirmenin yolu, onu Allah yolunda kullanmaktır. Allah Rasulü (SAV) buyurur: Abdullah Ibnu's-Sihhir (radiyallahu anh) anlatiyor: "Rasulullah (aleyhissalatu vesselam) Elhakumu't-tekasur suresini okurken yanina geldim. Bana: “İnsanoğlu ‘malım, malım’ der durur. Hâlbuki senin malın; sadece yiyip tükettiğin veya giyip eskittiğin, ya da sadaka olarak verip kalıcı yaptığındır.” Muslim, Zuhd 3, 4, (2958); Nesai, Vesaya 1 (6, 238); Tirmizi, Tefsir, Tekasur, (3351).
Mülkün sahibi Allah, kullarını darlık ile imtihan ettiği gibi, varlık ile de imtihan eder. Kuluna emanet olarak verdiği malı yerli yerinde kullanmasını emreder:
آمِنُوا
بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ
وَأَنفِقُوا
مِمَّا
جَعَلَكُم
مُّسْتَخْلَ&#16
01;ِينَ فِيهِ
فَالَّذِينَ
آمَنُوا
مِنكُمْ
وَأَنفَقُوا
لَهُمْ
أَجْرٌ
كَبِيرٌ “Allah’a ve Rasûlüne iman edin ve sizi üzerinde tasarrufa yetkili kıldığı maldan, (Allah yolunda) harcayın. İçinizden iman edip de (Allah yolunda) harcayanlar var ya; onlar için büyük bir mükâfat vardır.” Hadid,57/7 Müşriklerin özelliklerinden biri de zekâtı vermemeleridir. Yüce Rabbimiz Zü’l-celali ve’l-ikram, Fussilet suresi 7. Ayet i kerimesinde onlar hakkında şöyle buyurur:
الَّذِينَ
لَا
يُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ
وَهُم
بِالْآخِرَة&#16
16;   هُمْ
كَافِرُونَ “Onlar zekâtı vermeyen kimselerdir. Onlar ahireti de inkâr ederler.” Fussilet, 41/7 ZEKÂT SOSYAL DENGEYİ SAĞLAR Zekât, sosyal huzur ve saadetin anahtarıdır. Zekât ibadetinin ifası, toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı kuvvetlendirir. Toplumlar piramit gibidir. Zekât orta bir toplum oluşturmayı hedefler. Zengin fakir arası servet dengesizliğini ve mutlu azınlık, mutsuz çoğunluk orantısızlığını engeller. Zekât, toplumu arındırır. Sağlıklı birey ve sağlıklı toplum oluşturur. Yardımlaşma, dayanışma, birlik,

beraberlik ve kardeşlik duygularını güçlendirir. Hırsızlığı, haksız kazancı önler. Haramlara, haram kazanca set olur. Fakirin zengini kıskanmasını, kin ve düşmanlığı önler. Komşusu açlık, yokluk ve yoksulluk içinde iken, yardım etmeye muktedir mü’min, rahat edemez. Etrafına duyarsız kimse, olgun mü’min olamaz. Servet sadece zenginlerin ellerinde dolaşan bir güç olamaz. Bundan fakir ve muhtaçların da faydalanması emredilir. İslam’da ihtiyaç sahiplerine, fukaraya, miskinlere, (fakir ve düşkün) borçlulara, yolda kalmışlara sosyal güvence sağlanması emredilmiş, zekât, fitre, sadaka ve infak ile onların gözetilmeleri istenmiştir. Zekâta sadaka da denir. Sadaka, sadık olmak demektir. Zekâtını veren bir mü’min, Allahu Teâlâ’ya sadık olma gayretindedir. Allah Rasulü(sav) “Bütün mü’minler, bir vücut gibidirler. Birinin başı ağrırsa bedenin diğer uzuvları da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulur.”(Müslim: Birr ve’s-sıla, 67) buyurmaktadır. Müslümanlar bir vücudun azaları, bir binanın tuğlaları, bir bütünün parçaları gibidirler. Bir Müslümanın aç, açık ve muhtaç olması diğer Müslümanların uykusunu kaçırmalıdır. Müslümanın, kardeşinin derdiyle dertlenip mutluluğuna ortak olması imani bir sorumluluğudur. Servet sahibi zengin Müslüman, etrafındaki fakir fukarayı görmezden gelmemeli. Yetime yoksula duyarsız kalmamalıdır. Kazandığı malın asıl sahibinin emrine gönül rahatlığıyla itaat ederek ve bir hurma ile de olsa cehennem azabından korunmaya çalışarak zekât emrini yerine getirmelidir. ZEKÂT, FAKİRİN HAKKI, ZENGİNİN YÜKÜMLÜLÜĞÜDÜR Nitekim ayet i kerimede şöyle buyrulmuştur:
وَفِي
أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ
لِّلسَّائِلِ
وَالْمَحْرُومِ “Mallarında (yardım) isteyen ve (iffetinden dolayı isteyemeyip) mahrum olanlar için bir hak vardır.” Zariyat, 51/19 Her ibadetin özünde de temizlik olduğu gibi zekâtın özünde temizlik vardır. Zekât zenginin malını fakirin hakkından temizler. Mü’minin kalbini cimrilik kirinden temizler ve kişiyi günahlardan arındırır.
            Muhtaçlara yardım etmenin mükâfatı çok büyüktür. Allah Rasulü(sav) buyurur: “Bir kişi temiz (helal) olan malından sadaka verirse ki, Allah sadece temizi kabul eder, bir tek hurma bile olsa Rahman onu sağ eline alır ve sizin bir buzağıyı veya tayı büyüttüğünüz gibi onu dağdan daha büyük oluncaya kadar büyütür.”(Müslim, Zekât) Fakirlere muhtaçlara yardım eden, Allah’ın rızasına nail olur. “Sadaka Rabbin öfkesini söndürür ve kötü ölümü bertaraf eder.” Tirmizi, Zekât 28. III, 52 Allah sadaka verene gadap etmez, ondan razı olur. Kiminin ölümü normal, kiminki feci olur. Sadaka feci ölümü bertaraf eder. Sadaka ölüm ve sonrasını kolaylaştırır. Her ibadetin koruyucu, temizleyici bir özelliği vardır. Zekât, insanın maddesini ve manasını korur ve temizler. Zekât, mü’min kalbi lekeleyen, paslandıran cimrilik, bencillik gibi kötü huyları ve manevi kirleri giderir. Cimrilik, bir hastalık, mananın maddeye esareti demektir. Zekât,

mü’minin gönlünü mala esaretten kurtarır. Malın asıl sahibinin Allah olduğunu, malın O’nun buyruğu doğrultusunda harcanması gerektiğini öğretir. Zekât, alandan daha çok verene fayda verir. Zekâtını veren Allah’ın rızasına, Rasulullah’ın duasına nail olur. خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلاَتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ “Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka (zekât) al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir (Onların kalplerini yatıştırır.) Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.” Tevbe, 9/103 Allah Rasulü buyurur: “Nefsin hırs ve cimriliğinden sakının. Çünkü sizden öncekiler hırs ve cimrilikleri sebebiyle helak olmuşlardır. Bu duyguları kendilerine emrettiği için, cimri kesilmişler, akrabalık bağlarını kesmişler ve bozgunculuk çıkarmışlardır.” Ebû Dâvûd, Zekat, 46. II, 324. Başka bir hadis i şerifte de: “Zulümden sakının. Çünkü zulüm kıyamet günü karanlıklar olacaktır. Nefsin hırs ve cimriliğinden sakının. Çünkü sizden öncekiler hırs ve cimrilikleri sebebiyle helak olmuşlardır. Bu duyguları kendilerini kan dökmeye ve haramlarını helal kılmaya sevk etmiştir” Müslim, Birr, 56. III, 1996. Cimrilik ve bencillik, kişinin nefsine ve toplumuna yaptığı zulümdür, zulümlere sebep olur. Zengin, cimri ve bencil davranarak fakirlerin hakkı olan zekâtı vermezse toplumda ekonomik denge sarsılır, hırsızlık, kapkaç gibi haksız kazanç yollarına gidilir. Bu da toplumsal güvensizliği ve huzursuzluğu tetikler. ZEKÂTINI VERMEYENİN CEZASI CEHENNEMDİR Mal biriktirip malının esir olan, biriktirdiği mal yükünün altında kalıp vebal alan kimsenin Ahiretteki durumu şöyle belirtilmektedir: وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلاَ يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ

أَلِيمٍ
يَوْمَ
يُحْمَى
عَلَيْهَا
فِي نَارِ
جَهَنَّمَ
فَتُكْوَى
بِهَا
جِبَاهُهُمْ
وَجُنوبُهُم&#16
18;
وَظُهُورُهُ&#16
05;ْ هَـذَا مَا
كَنَزْتُمْ
لأَنفُسِكُم&#16
18; فَذُوقُواْ
مَا كُنتُمْ
تَكْنِزُونَ
“Altın ve gümüşü biriktirip gizleyerek onları Allah yolunda harcamayanları elem dolu bir azapla müjdele. O gün bunlar cehennem ateşinde kızdırılacak da onların alınları, böğürleri ve sırtları bunlarla dağlanacak ve “İşte bu, kendiniz için biriktirip sakladığınız şeylerdir. Haydi, tadın bakalım, biriktirip sakladıklarınızı!” denilecek.” Tevbe, 9/34 Allah Rasulü(sav) de buyurmaktadır ki: “Allâh bir kimseye bir mal verir de bu kişi zekâtını vermezse kıyamet gününde o mal onun önüne, gözlerinin üstü noktalı, zehirin fazla oluşundan dolayı tüysüz, son derece korkunç, yaşlı bir erkek yılan olarak çıkarılır. Bu yılan o kimsenin boynuna dolanır, avurtlarından yakalar, sonra adama ‘ben senin malınım, ben senin hazinenim’ der.” Buhârî, Zekât, 3, II, 111   “Altını, gümüşü olup da fakirin hakkını vermeyen kişinin bu biriktirdiği mal, kıyamet günü Cehennemde toplanır ve kızdırılarak, yanı, alnı ve sırtı dağlanır. Soğudukça tekrar kızdırılır. Bu, elli bin yıl sürecek uzun kıyamet gününde bütün insanların hesabı görülüp, gideceği yer belli oluncaya kadar devam eder” Yâ Rasûlallah, sığırı, davarı olanın durumu nasıl olacak? diye sorulunca, “Sığırı, davarı olup da fakirin hakkını vermeyen kişi, kıyamet gününde, geniş ve düz bir alana konulur, zekatını vermediği hayvanlar boynuzlarında bir kıvrıklık ve kırıklık olmaksızın her şeyi tam olarak gelir ve sahiplerini boynuzlarıyla süser, tırnaklarıyla çiğnerler. Biri geçtiğinde diğeri gelir. Bu, elli bin yıl sürecek uzun kıyamet gününde bütün insanların hesabı görülüp, Cennete mi Cehenneme mi gideceği belli oluncaya kadar devam eder” buyurur. Müslim, Zekât, 6, 24. I, 680, 681 ZEKÂTINI VERENİN MÜKÂFATI SONSUZ CENNETTİR Dinin direği namaz; ruhun direği oruç; toplumun direği ise zekâttır. Zekât İslam’ın köprüsüdür. Namazını kılan, zekâtını veren ve ahirete kesin olarak inanan mü’min, kurtuluşa erer. İman ile cimriliğin bir kalpte olamayacağını bildirir Sevgili Peygamberimiz. Mü’min paylaşan, yardımı sevendir. Allah Rasulü, cimrilikten Allah’a sığınmıştır. Ayet i kerimede, nefsinin cimriliğinden korunan cennetle müjdelenir: وَمَن
يُوقَ شُحَّ

نَفْسِهِ
فَأُوْلَئِك&#16
14; هُمُ
الْمُفْلِحُ&#16
08;نَ “Kim nefsinin cimriliğinden, hırsından korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.”Haşr, 59/9 Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı yaralayan cimrilik hastalığın tedavisi, hadis i şerifte şöyle ifade edilmiştir: Zekâtı vermek, misafirini ağırlayıp ona ikram etmek, darlıkta bile vermektir.(Taberânî, Mu’cemu’l-Kebir, “خ” harfi, IV, 188.) ZEKÂT, MALI BEREKETLENDİRİR Yüce Rabbimiz: Siz Allah için ne verirseniz; Allah onun yerine (daha iyisini) verir.” (Sebe,34/39) buyurmaktadır. Zekât malı bereketlendirir, büyütüp çoğaltır. Ağaçları budamak ürünü artırdığı gibi malın zekâtını fakirlere vermek de malı bereketlendirir ve sahibinin maddi manevi kazancını artırır. Zekât, sadaka, fitre ve infak, kişinin elinde bulunan servetinin, malının bir şükrüdür. Malın bereketlenip artmasını sağlar. Fahr i kâinat, Muhammed Mustafa (SAV) Efendimiz buyurur: “Her sabah iki melek yeryüzüne iner ve biri ‘Allah’ım, Senin yolunda harcayana, harcadığının yerine yenilerini ver!’, diğeri ise, ‘Allah’ım, cimrilik yapıp vermeyenlerin mallarını telef et’ diye dua eder” (Müslim, Zekât, 57. I, 700) YARDIM YAPMADA ÜSLUP Zekât, sadaka verirken, infakta bulunurken, fakiri muhtacı incitmemek, yaptığı yardımla övünmemek, başa kakmamak gerek. Böyle olursa yapılan hayır boşa gitmiş, sevap almak yerine günaha girilmiş olur. Ayette şöyle buyrulur: يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُواْ لاَ
تُبْطِلُواْ
صَدَقَاتِكُ&#16
05; بِالْمَنِّ
وَالأذَى
كَالَّذِي
يُنفِقُ
مَالَهُ
رِئَاء
النَّاسِ
وَلاَ
يُؤْمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الآخِرِ   “Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın.” (Bakara, 2/263) Kıymetli kardeşlerim! Borcundan ve asli ihtiyaçlarından başka nisap miktarı malı olan müslümanın, kendisinin ve büluğa ermemiş çocuklarının fıtır sadakalarını vermesi vacibdir. Fıtır sadakası vermek için malın üzerinden bir yıl geçmesi ve malın artıcı özellikte olması gerekmez. Fitre, ramazan ayında, fakirlere verilir. Bu seneki kişi başı fitre miktarı 15.00 TLdir. Değerli Mü’minler! Cenab-ı Allah zekâtlarımızı, hayırlarımızı kabul etsin.

İmanımızı, salih amellerimizi, namazlarımızı, oruçlarımızı, güzel ahlakımızı cehenneme giriş, cehennemden azad oluş vesilesi eylesin. Rahman olan, Rahim olan Rabbimiz bize ve sevdiklerimize hem dünyada hem de ahirette rahmetiyle, merhametiyle muamele etsin. Velhamdü lillahi Rabbil alemin…

                   Halis BENLİ, Kırıkkale İl Vaizi

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler